

РЕШЕНИЕ

№ 247

гр. София, 13.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 3 състав,
в публично заседание на 21.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ива Кечева

при участието на секретаря Ива Лещарова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **157** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс вр. чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Образувано е в изпълнение на решение № 13053/21.12.2021 г., постановено по адм. дело № 7345/2021 г. по описа на Върховния административен съд, с което е отменено решение № 2744/23.04.2021 г. по адм. дело № 573/2020 г. на Административен съд София – град и делото е върнато за ново разглеждане.

С искова молба, подадена от Д. Б. С., чрез адв. Б., срещу Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/, на основание чл.1, ал. 1 от, е предявен иск за присъждане обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 50 000.00 (петдесет хиляди) лева, ведно със законната лихва до окончателното изплащане на сумите, вследствие на противоправни действия на служител на СДВР.

В исковата молба се посочва, че на 18.01.2015г., около 21:00 часа, ищецът, заедно с Д. Б., влезли в метростанция „Н.“ и от помещението, което се намирало в близост до касата за билети, излязъл униформен служител на СДВР –Ц. Д. Ц., който им поискал личните карти. Твърди се, че след като униформеният разбрал, че С. е с полицейска регистрация, го проснал на земята, извил му ръцете зад гърба, с всички сили му сложил белезници, като приложил хватка ключ. От действията на служителя на МВР, ищецът изпитал болка и започнал да крещи. След горните събития, С. и Б. били отведени във 02 РУ-СДВР, където той бил задържан за 24 часа. През цялото време изпитвал болка, а по-късно било установено, че имал счупване на лъчевия кондил на

лявата раменна кост. В резултат на извършените от служителя на СДВР незаконосъобразни действия, състоящи се в причинената средна телесна повреда, ищецът понесъл неимуществени вреди, изразяващи се в множество болки и страдания, които продължили за период над 30 дни. В този период, както и в последвал период от време, ищецът не бил в състояние да упражнява работната си дейност, както и други житейски и битови дейности, свързани с използването на ръката си. За неопределен период от време живял в постоянен посттравматичен стрес и страх, че може да последват нови репресии от страна на органите на властта срещу него. Претендират се разноски и адвокатски хонорар.

В хода на настоящото съдебно производство ищецът, чрез процесуалния си представител - адв. Б., моли съда да уважи исковата претенция като основателна и доказана в пълен размер. Претендира присъждане на разноски.

Ответникът - Столична дирекция на вътрешните работи, чрез процесуален си представител, в писмен отговор от 19.02.2020 г., изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковете.

В настоящото съдебно производство ответникът, представляван от юрк. П., моли съда да отхвърли иска като неоснователен и недоказан. Посочва, че обезщетение в размер на претендирания не отговаря на вредите, които действително са претърпени от ищеца, поради което моли за присъждане на обезщетение в по-нисък размер, в случай че съдът приеме претенцията за основателна. В писмени бележки сочи, че липсва втората предпоставка, обуславяща уважаване на исковата претенция, тъй като ищецът не е направил пълно доказване на причинно-следствената връзка между незаконосъобразните действия на полицейския служител и настъпилите вреди. По отношение на твърденията за настъпил душевен дискомфорт, ответникът сочи, че същите не били удостоверени с необходимите медицински удостоверения, издадени от специалист, поради което не следва да се считат за доказани. Счита, че предявеният иск по чл.86, ал.1 ЗЗД за присъждане на законна лихва е погасен по давност, предвид датата на подаването на исковата молба, а именно 16.01.2020 г. – четири години след твърдяната дата, на която е настъпило увреждането. Счита, че в случая е налице основание за приложение чл. 5 от ЗОДОВ. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Участващият по делото прокурор от СГП изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция.

Административен съд София град, I отделение, 3-ти състав, като взе предвид изложените от страните доводи и извърши съвкупна преценка на приетите доказателства и доказателствени средства, приема за установено следното от фактическа страна:

От приетите по делото доказателства се установява, че на 18.01.2015 г., около 21:00 часа, в [населено място],[жк], [улица], метростанция „Н.“, ищецът Д. Б. С. е задържан в служебно помещение за извършване на полицейска проверка от служители на СДВР, находящо се на вестибюл № 2. Причина за проверката било извършването на непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи се в явно неуважение към обществото, чрез отправени обиди към Ц. Д. Ц., старши полицай в „М.“ -О.-СДВР, назначен в наряд като ПП 203 на посочената метростанция /арг. присъда № 285/21.11.2017 г. по ВНОХД № 3665 по описа за 2017 г. на СГС, находяща се на л.65/.

Със заповед за задържане рег. № 22633-164/18.01.2015 г., издадена от ст. полицаи при 02 РУ – СДВР, Д. Б. С. е задържан за 24 часа във 02 РУ-СДВР, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, поради наличие на данни за извършено престъпление.

С присъда № 285/21.11.2017 г. по ВНОХД № 3665 по описа за 2017 г. /л.65/, Софийски градски съд признава Д. С. за невинен и го оправдава по повдигнатото срещу него обвинение по чл.325, ал.1 НК.

Видно от приложеното съдебномедицинско удостоверение № 35/2015 г., издадено от доц. д - р. А. А., д. м. от Клиника по съдебна медицина и деонтология при УМБАЛ „Александровска“ ЕАД /л.7/, ищецът е прегледан на 20.01.2015 г. в 12:15 часа. По предварителни сведения на лицето, на 18.01.2015 г., около 21:00 часа, било арестувано от униформен полицаи, който му извил силно лявата ръка, при което усетил болка и, че „му се надува ръката“. Търсил медицинска помощ в „Пирогов“. От обективна страна, след прегледа било установено, че на левия горен крайник има поставена гипсова шина, ангажираща от средната трета на мишницата до основата на пръста, фиксирана с бинтова превръзка. В заключение, след прегледа и от представената медицинска документация, било установено, че Д. С. е с отломъчно счупване на лъчевия кондил на лявата раменна кост, като това травматично увреждане може да бъде получено по начин и време, съобщени в предварителните сведения, както и, че отломъчното счупване на лъчевия кондил на лявата раменна кост се отнася към медико-биологичния признак „трайно затруднение на движенията на левия горен крайник“.

Представен е трудов договор № 56.01/25.01.2010 г., сключен между Е. Ко ООД, в качеството на работодател и Д. С., в качеството на работник, съгласно който последният ще изпълнява длъжността „технически офис организатор“. Между същите страни е сключен и трудов договор № 30.01/11.08.2015 г., за длъжността „оператор на лазерна машина“.

Изслушаната при първото разглеждане на делото съдебно-медицинска експертиза /л.58/ е констатирала, че при задържане за поставяне на белезници лявата ръка на Д. С. е била извита в областта на лакътя и притисната назад към гърба, при което се получило частично отчупване от раменната кост. Такива счупвания се получават не от директни удари в тази област, а най-често при извиване на ръката, като при силна контрактура на мускулатурата се откъсва част от костта от залавното място на сухожилието. Посочено е, че възстановяването на функциите на ръката е за срок от около 1-1,5 месеца.

Изслушани са показанията на свидетелите Д. Н. и на Е. С., които съдят приема за последователни, конкретни и непротиворечи, като отчита наличието на заинтересованост на свидетелите, доколкото Д. Н. е придружавала ищеца на процесната дата, а Е. С. е майка на ищеца.

Свидетелката Д. Н. заявява, че на 18 януари ищецът ѝ бил на гости. Когато си тръгвал, свидетелката го изпратила до метрото. На касата дошъл полицаи и поискал лични документи. Н. не носила такива и полицаят им казал да влязат с него в служебната му стая. Полицаят бил във видимо агресивно настроение, а ищецът му казал, че мирише на лук и да се отдръпне от лицето му. Това най-вероятно провокирало агресията на служителя, който хванал едната ръка на С. и я усукал, като я извил зад гърба. Свидетелката се уплашила и помолила да не слагат белезници, след което и на нея бил нанесен побой. Свлякла се на земята и след като възвърнала съзнанието си видяла, че Д. бил с белезници на гърба, по лице на земята. Н. твърди, че полицаят му хванал

лявата ръка, извил я и я усукал силно нагоре, след което го повалил на земята, а ищецът извикал от болка. Полицаят го натиснал с коляно в гърба, след което се изправил и се разхождал върху гърба му. След това дошли екипи на медицинска помощ и на 2 РУ. Свидетелката завели в Пирогов, а ищецът - във 02 РУ. След два часа прекарани в Пирогов, Н. била отведена във 02 РУ и била заключили в съседна килия. След като ги освободили, се прибрали вкъщи и разговаряли по телефона и свидетелката разбрала, че негов приятел му помогнал и завел до Пирогов, защото ищецът се оплаквал от болки в ръката. Там му направили снимка и установили счупването. Продължили да поддържат връзка и да се чуват. След това, което се случило, С. се затворил в себе си. Оплаквал се, че това му пречи на работата - бил 45 дни с гипс, а работел като оператор - лазерно гравирание. Затруднени били и домашните му дейности. Бил затворен в себе си, започнал да прави хипертонични кризи. Оттогава насам пиел лекарства за високо кръвно.

Свидетелката Е. С., заявява, че след инцидента ищецът бил гипсиран и много го боляла ръката. Трябвало доста дълго време да помага - на него и на детето му, когато било при него. За детето се грижели и двамата родители. Той бил в отпуск по болест. Болките продължили повече от месец. Чувствал се много притеснен, зле от всичко, което можело да се случи.

При така установената фактическа обстановка съдът приема от правна страна следното:

Предявеният иск е процесуално допустим – претендира се обезщетяване на неимуществени вреди, за които се твърди, че са настъпили в резултат на незаконосъобразни действия на полицейски служител. Съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК, искът е предявен срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразни действия се твърди, че са причинени вредите – Столична дирекция на вътрешните работи.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1. Незаконосъобразно действие или бездействие; 2. неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразното действие или бездействие. Отговорността е безвиновна - съгласно чл.4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

В конкретния случай, ищецът претендира неимуществени вреди на две основания:

1. Преживени болки и страдания, вследствие на причинена средна телесна повреда от полицейски орган по време на изпълнение на служебните му функции;
2. Преживян посттравматичен стрес за неопределен период, след задържането му на 18.01.2015 г. за срок от 24 часа в сградата на 02 РУ-СДВР.

По първата претенция:

Въз основа на приетите по делото писмени и гласни доказателства и констатациите на съдебно-медицинска експертиза се установи по категоричен начин, че на 18.01.2015 г., при проверка на документите за самоличност на С., полицейски служител в „М.“ -О. - СДВР, е използвал силови методи и е превишил правомощията си при извършената проверка на Д. С., съответно при поставянето на белезници на същия. Видно от представеното по делото съдебномедицинско удостоверение, при извършения преглед на ищеца на 20.01.2015 г. е установено отломъчно счупване на лъчевия кондил на лявата раменна кост, което се дължи на действието на тъп, твърд предмет. Сходно е и заключението по приетата по делото съдебно-медицинска експертиза: лявата ръка на лицето е била извита в областта на лакътя и притисната назад към гърба, при което се получило частично отчупване от раменната кост. Такива счупвания се получават не от директни удари в тази област, а най-често при извиване на ръката, като при силна контрактура на мускулатурата се откъсва част от костта от залавното място на сухожилието. Според вещото лице, възстановяването на функциите на ръката е за срок от около 1-1,5 месеца.

Установи се от изслушаните по делото показания на свидетелката Н., че при извършената им проверка на 18.01.2015 г., от полицейски служител е било упражнено насилие спрямо Д. С., който при поставянето на белезници и след това, до пристигането на медицински екип и други полицейски служители, е бил нараняван от полица и е изпитвал силна болка. След като е установено счупването на ръката му, ищецът продължително време е изпитвал болка, не е могъл да изпълнява служебните и домашните си задължения и е бил силно притеснен. В тази насока са и показанията на свидетелката Е. С..

С оглед на гореизложеното съдът приема, че от служител на ответника е осъществено неправомерно действие – при извършване на проверка и задържане на ищеца, по-конкретно при поставяне на белезници, полицейският служител е приложил физическа сила, надвишаваща абсолютната необходима сила, с което са нарушени разпоредбите на чл. 85 и чл. 86, ал. 3 и 4 ЗМВР. В хода на настоящото производство не бяха ангажирани доказателства от ответника, които да сочат на наличие на някоя от предпоставките за използване на физическа сила при изпълнение на служебните задължения на полицейския орган, както и че това е било абсолютно необходимо. Същевременно, от приетите по делото доказателства се установи, че полицейският служител не само не е взел всички необходими мерки за опазване живота и здравето на ищеца, срещу когото е насочил физическа сила, но му е причинил нараняване – счупване на раменна кост. Ето защо следва да се приеме, че по първата претенция се установява наличието на предпоставките на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за основателността на разглеждания иск, а именно – незаконосъобразно действие на полицейски служител, в резултат на което ищецът е претърпял вреди – физически болки, притеснения, невъзможност да изпълнява служебните и домашни задължения.

По втората претенция – преживян от ищеца посттравматичен стрес за неопределен период, след задържането му на 18.01.2015 г. за срок от 24 часа в сградата на 02 РУ-СДВР:

По делото се установи по безспорен начин, че заповедта за задържане, въз основа на която С. е задържан на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР, за срок до 24 часа, не е обжалвана и е влязла в сила. Съобразно изложеното в исковата молба, следва да се приеме, че ищецът твърди настъпване на вреди именно в резултат на полицейското

задържане, което обаче е осъществено в изпълнение на влязъл в сила административен акт, поради което същото се явява законосъобразно и не може да обоснове възникване на вреди.

По гореизложените съображения настоящият съдебен състав приема, че исковата претенция е частично основателна. Съгласно чл. 52 от ЗЗД съдът присъжда обезщетение по справедливост. Като отчита характера и интензитета на настъпилите вреди – ищецът е получил физически наранявания, изпитвал е силна болка, притестнения и невъзможност да изпълнява задълженията си за период от месец и половина, съдът приема, че справедливото обезщетение за установените неимуществени вреди е в размер на 1000 лв. Искът е неоснователен в останалата част до пълния претендиран размер от 50 000 лв. и следва да се отхвърли.

Основателна е акцесорната претенция за присъждане на лихви, върху присъденото обезщетение, считано от 18.01.2015 год. – датата на преустановяване на незаконосъобразните действия, до датата на окончателното му изплащане. При незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове, а за незаконни действия или бездействия на административните органи - от момента на преустановяването им. В този смисъл Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 год. на ОСГК на Върховния касационен съд по т. гр. д. № 3/2004 год., в частта му по т.4. Възражението на ответника за погасяване на претенцията за лихви поради изтекла 3 – годишна давност по чл. 111, б. в ЗЗД не следва да се разглежда, тъй като същото е направено извън срока по [чл. 131, ал. 1 от ГПК](#) вр. [чл. 133 от ГПК](#) във връзка с [чл. 144 от АПК](#). Съгласно т. 4 от [ТР № 1 от 09.12.2013 г.](#) по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГК на ВКС, възражението за погасителна давност следва да бъде въведено в срока за отговор по [чл. 131, ал. 1 ГПК](#). В случая заявлението е направено от ответника с писмените бележки, представени в хода на устните състезания при първото разглеждане на делото, т. е. след срока по [чл. 131, ал. 1 ГПК](#), поради което същото се явява преклудирано.

Относно разноските:

На основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ и с оглед частичното уважаване на исковата претенция, ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на ищеца платената държавна такса в размер на 15 лева – за първоинстанционното и за касационното производство, както и разноските по делото в размер на 300 лв. – възнаграждение за експертиза. В полза на ищеца не се следва адвокатско възнаграждение, тъй като видно от приложеното пълномощно (л. 8 от дело № 573/2020 г.), за процесуално представителство по делото е договорено възнаграждение в размер на 1000 лв., но не са представени доказателства за плащането му, като не е отбелязано, че същото е извършено в брой при подписване на пълномощното. На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ и съобразно изхода на делото в полза на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв., съгласно чл. 37, ал. 1 ЗПП вр. чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Воден от горното, Административен съд София град, I отделение, 3 състав,

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Д. Б. С., ЕГН [ЕГН], сума в размер на 1000 (хиляда) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, настъпили в резултат на незаконосъобразни действия на полицейски орган при СДВР, осъществени на 18.01.2015г., заедно с лихва за забава върху главницата, считано от 18.01.2015 г. до датата на окончателното ѝ изплащане, както и сума в размер на 310 (триста и десет) лева, представляваща разноски по делото, като **ОТХВЪРЛЯ** иска в останалата му част до пълния предявен размер от 50 000 (петдесет хиляди) лева.

ОСЪЖДА Д. Б. С., ЕГН [ЕГН], да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи сума в размер на 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

Съдия: